BILAGA M1.18 SAMRÅDSMÖTE UNIPER

MAXIMA
Projekt tillstånd
Tillståndshandling
Miljöbalken

2025-05-28 Slutversion

Samråd med Uniper om projekt MAXIMA

Datum:	2025-01-30
Tid:	15:00- 16:00
Plats:	Hjälmaregatan 3 och digitalt (Microsoft Teams)

Närvarande

Namn		Roll
Uniper		
Anna Thunell	Digitalt	HSSEQ Manager, Sydkraft Thermal Power Ab, Uniper
Ramin Moghadam	Digitalt	Anläggningsansvarig gasturbiner, framåt även kraftverket
Erica Lindström		Miljöingenjör, Sydkraft Thermal Power AB, Uniper
VA SYD		
Lena Hellberg		Projektledare Tillstånd
Petra Mani	Digitalt	Bitr. projektledare Tillstånd
Erica Nobel	Digitalt	Juridiskt ombud (Delphi). Ansvarig för tillståndsansökan
Stefan Milotti		Projektledare Avloppstunnel Söder och Norr
Torbjörn Lagrelius	Digitalt	Funktion Fastighet, markåtkomst
Torgny Månsson		Delprojektledare, MAXIMA utloppsledningar
John Sjöström	Digitalt	Ansvarig samråd
Katarina Wright	Digitalt, Protokollförare	Handläggare samråd

Det som anges i protokollet är information som framkom på möte utöver det som framgår av powerpointpresentationen (bilaga 1). Även under mötet ställda frågor och lämnade svar redovisas i protokollet.

1 Välkomna

Lena Hellberg hälsar alla välkomna och presenterar förutsättningar för mötet

- Syfte med möte är avgränsningssamråd och att VA SYD ska få återkoppling med frågor på program MAXIMA och information som ni vill ta upp.
- Protokoll och presentation kommer att delges Uniper.
- Genomgång agenda.
- Presentation av mötesdeltagare (se deltagarlista).

2 Inledning och presentation av avloppsreningssystemet MAXIMA

2.1 MAXIMA - ett nytt system för rening av vårt avloppsvatten

Lena Hellberg presenterar

VA SYDs verksamhet och MAXIMA presenteras

- VA SYD är en av Sveriges största VA-organisationer med verksamhet som pågår dygnet runt.
- VA SYD arbetar med bland annat rening av avloppsvatten, till viss del rening av dricksvatten, hantering av skyfall och insamling av avfall för återvinning och återbruk.
- Kommunerna Burlöv, Malmö, Lomma och Lund går ihop i ett stort regionalt projekt och satsar på en regional avloppsvattenslösning.
- Det finns behov av större kapacitet och ny infrastruktur för att ta emot avloppsvatten.
- Utbyggnaden av avloppsreningsverket omfattar en kapacitetsökning från dagens anslutning om cirka 360 000 personer till cirka 690 000 personer år 2045 som är MAXIMAs prognosår. Det motsvarar en kapacitet om cirka 820 000 personekvivalenter (pe).
- MAXIMA är ett system som består av olika anläggningsdelar. Ansökan omfattar om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, nya utloppsledningar i Öresund, ny pumpstation utanför Sjölunda, Avloppstunnel Söder under Malmö och Avloppstunnel Norr från Lund till Malmö. Tunneln från Källby (Lund) till Malmö har tillkommit sedan föregående samråd.
- Flera avloppsreningsverk i regionen är i stort behov av utbyggnad och modernisering till följd av befolkningstillväxt och strängare krav på att skydda vattenmiljöer.
- MAXIMA är ett nytt avloppsreningssystem och är ny infrastruktur. Alla anläggningsdelar ska ses som ett tekniskt system. Tillstånd söks för hela systemet som innebär stora tekniska utmaningar.
- Avloppstunnlarna fungerar som kommunicerande kärl, vilket möjliggör en utjämning av vatten mellan tunnlar. Det gör att inflödet till avloppsreningsverket kan begränsas till maximalt 10 m^3/s vilket medför en stabil rening utan översvämningar/bräddningar.
- Överföringsledningar, rivning och avveckling av Källby och Borgeby avloppsreningsverk ingår inte i tillståndsansökan. Överföringsledningarna hanteras med ledningsrätt.

2.2 Samhällsnyttor

Lena Hellberg presenterar projektets nyttor

- Trygga tillväxt och möta en växande befolkning i regionen. Stadsutveckling och klimatförändringar behöver hanteras för att samhället ska kunna fungera. VA SYD vill arbeta proaktivt. MAXIMA medför även fler arbetstillfällen under en tioårsperiod.
- Regional samordning minskar belastningen på mindre vattendrag, genom att lokala avloppsreningsverk kan stängas och förbättrad reningsteknik på Sjölunda avloppsreningsverk. Renat avloppsvatten transporteras till Öresund som är större recipient med god omsättning vilket innebär en mindre belastning på miljön.
- Arbeta med en cirkulär ekonomi, exempelvis genom att återvinna energi, uppgradera gas till bränsle och använda renat slam som gödsel.
- Stärka VA SYD och medlemmarna genom att kompetens samlas på ett ställe då det krävs mindre investeringar över tid med färre reningsverk. Exempelvis behöver läkemedelsrening endast implementeras på ett ställe istället för många små i framtiden.
- Ett robust system skapas med en ökad driftsäkerhet som kan hantera framtida störningar och kriser i regionen under lång tid framåt. Viktigt att samhället och invånarna påverkas så lite som möjligt, det ska bara fungera.

2.3 Preliminär tidplan

Lena Hellberg presenterar

- Schematisk, förenklad beskrivning av tidplanen
- VA SYD planerar skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen försommaren 2025 och räknar med att det tar cirka 2 år att få tillstånd, dvs 2027.
- Byggtid 2027-2035.
- Det är mest tidskritiskt att börja bygga Sjölunda avloppsreningsverk.
- Byggnation av Sjölunda avloppsreningsverk sker under pågående drift, därav en beräknad anläggningstid på cirka 8 år.
- Bygga avloppstunnlarna och schakt tar cirka 4-5 år. Tunnlarna byggs parallellt med avloppsreningsverket.
- Schakt kommer byggas före tunnlarna. Schakt tar cirka 6-12 månader att bygga och kan användas för nödutrymning i byggskedet.

3 Tillståndsansökans omfattning

3.1 Placering

Lena Hellberg presenterar anläggningarnas placering

- VA SYD har utrett olika alternativa placeringar för ett nytt avloppsreningsverk.
- Avloppsreningsverket byggs om på befintlig fastighet - Sjölunda 9. Det är beläget inom ett industriområde, med cirka 1 kilometer till närmaste bostäder. Det hade gått fortare att bygga på annan plats men man har ändå landat i ett det befintliga läget är bäst lämpat även om det innebär en lägre byggtid att bygga under pågående drift.

- Sjölunda pumpstation ligger utanför fastigheten på grund av platsbrist inne på Sjölunda 9.
- Utloppsledningarna går ut i havet från Sjölunda 9, utsläppspunktens placering har föregåtts av utvärdering av flera alternativa placeringar. Modelleringar i recipienten har utförts för att hitta den optimala utsläppspunkten för renat avloppsvatten. Den nya utsläppspunkten är belägen cirka 4 kilometer ut i Öresund, den befintliga utsläppspunkten ligger 2 kilometer ut.
- Som alternativ till Avloppstunnel Söder har VA SYD utrett ett nytt tryckavloppssystem. Med valt alternativ bedöms det bli mindre störningar och en tunnel har större magasineringsmöjlighet. Tunneln följer befintliga pumpstationers lägen.
- Avloppstunnel Norr sträcker sig från Källby i Lund till S01 Sjölunda pumpstation. Den följer järnvägen och befintligt ledningsnät, och dras i stora delar under jordbrukslandskap. VA SYD har utrett olika alternativ för tunnel men även ledningsalternativ. En tunnel bedöms ge upphov till minst störning.

4 Planerad verksamhet

Erica Nobel presenterar

VA SYD ansöker om tillstånd enligt miljöbalken och den planerade verksamheten ingår i flera olika delar av miljöbalken.

- Avloppsreningsverket utgör en B-verksamhet, till det tillkommer vattenverksamhet. Då anläggningsdelarna ska ses som ett system görs en samlad prövning (9 kap. och 11 kap. i miljöbalken). Ansökan skickas in till mark- och miljödomstolen.
- Vattenverksamhet utgörs av bortledning av vatten vid schakt för tunneldrivning samt för Sjölunda avloppsreningsverk samt arbete i vattenområde vid Sjölunda avloppsreningsverk och för nya utloppsledningar.
- Behov av tillstånd och dispenser enligt 7 kap. i miljöbalken samt artskydd utreds och kommer att arbetas med löpande under projektets gång.
- I ansökan ingår även följdverksamheter, framförallt transporter och det befintliga ledningsnätet.

4.1 Avgränsningar

4.1.1 Geografisk avgränsning

Erica Nobel presenterar

- Samrådskretsen är avgränsad utifrån påverkansområden för grundvatten, buller och vibrationer. Den miljöaspekt där påverkan är störst har varit dimensionerande, varför den styrande aspekten varierar mellan olika platser.

5 Avloppsreningssystemet

5.1 Sjölunda avloppsreningsverk samt utloppsledningar

Lena Hellberg presenterar

- Ombyggnaden sker succesivt, så avloppsreningsverket kommer vara i drift under byggnationen.
- En anläggningsdel byggs och driftsätts och därefter rivs motsvarande befintlig anläggningsdel.
- Röda kryss på figuren på sidan 16 i powerpointpresentationen är de anläggningar som planeras rivas, gröna markeringar på sidan 16 i powerpointpresentationen planeras sparas. Blå linjer på sidan 16 i powerpointpresentationen visar planerade utloppsledningar.
- I det nya avloppsreningsverket kommer vattnets väg och slammets väg bli mer renodlad än hur det är idag.

5.2 Avloppstunnel Söder

Stefan Milotti presenterar

- Vattnets väg går från schakt S15 Turbinen till schakt S01 Sjölunda pumpstation med självfall.
- Huvudtunneln är cirka 5 meter i diameter och ansluter till 2 mikrotunnlar.
- Avloppstunnel anläggs cirka 25-30 meter under markytan
- Tunnel ansluts till 11 schakt som krävs för tunneldrivning, nödutrymning, anslutning till befintligt ledningsnät och som accesspunkter för drift och underhåll.
- Byggnation av avloppstunnel och schakt tar cirka 4-5 år, men respektive schakt går fortare (cirka 6-12 månader).

5.3 Schakt

Stefan Milotti presenterar

- Schakt varierar i storlek. S01 Sjölunda pumpstation blir cirka 45 meter i diameter, S15 Turbinen där tunnelborrmaskinen ska tas upp blir cirka 13-14 meter och sedan finns mindre schakt som blir cirka 5 meter i diameter.
- Först byggs stödväggarna, sen grävs det ut jord och berg inom stödväggarna. Därefter gjuts bottenplattan. Sen byggs innerväggarna och då uppnås den vattentäta konstruktionen. Först då kan avloppstunneln anslutas till schaktet.
- När tunnelborrmaskinen passerat och den vattentäta konstruktionen är klar kan man använda schakt för nödutrymning.

6 Aktuella schakt med arbetsområden

Lena Hellberg redovisar läge för schakt S10 Flintrännegatan med arbetsområde på karta.

Fråga från Uniper: Hur länge kommer schaktet vara öppet, och arbetsområdet vara aktivt, om det ska kunna användas för nödutrymning under tunnelns byggtid?

Svar från VA SYD: Arbetsområdet breder ut sig över Flintrännegatan och en bit in på Unipers fastighet. Hela arbetsområdet kommer inte behövas under hela byggtiden. Redovisat arbetsområde visar vilken yta som behövs maximalt för att kunna bygga S10 Flintrännegatan. VA SYD tar med sig frågan om hur länge schakt kommer stå öppet.

Information från Uniper:

- Uniper har ungefär samma synpunkter som vid tidigare samråd och vill gå igenom det tidigare yttrandet. På fastigheten Hävringe 7 finns gasturbiner samt Öresundsverkets kraftverk. En förändring sedan tidigare samråd är att det tidigare informerades om försäljning av verket, men det gäller inte längre.
- Uniper är generellt positiva till MAXIMA men vill säkerställa att hänsyn tas till den egna verksamheten. Unipers verksamhet är ett skyddsobjekt enligt Säkerhetsskyddslagen vilket gör att tillgång till ytan kan kräva åtgärder, exempelvis kan personal som ska vistas på Unipers fastighet behöva genomgå säkerhetsprövning. Parkeringen används mer i dagsläget än vad den gjort tidigare och delar av parkeringen är även uthyrd och därmed upptagen av annan verksamhet.
- Det är av yttersta vikt att Unipers kylvattenintag för Öresundsverket inte skadas. Kylvattenkanalen är kritisk för Unipers verksamhet.

Fråga från VA SYD: Vad är det för material på ledningen/kanalen?

Svar från Uniper: Den består av glasfiber och armerad plast och är sammanfogad av kortare segment och är cirka 2,5 meter i diameter och flödet är cirka 6,5 m^3/s. Sättningar skulle kunna ge upphov till brott på ledningen och på grund av det stora flödet blir i så fall läckaget av vatten stort om kanalen skadas.

Uniper har även provpunkter på ytan som behöver vara tillgängliga, alternativt får VA SYD tillhandahålla ersättningspunkter. Nästa provtagning kommer att utföras 2026 och sedan 5 år senare, dvs 2031. Det behövs en dialog hur det ska hanteras.

Fråga från VA SYD: Vad är det som Uniper provtar/kontrollerar?

Svar från Uniper: Bland annat är det grundvatten och mark till en statusrapport för IED. Om VA SYD sänker grundvattennivåerna kan det påverka Unipers mätningar. Statusrapporten skickas till kommunen. Unipers tegelbyggnad har även ett särskilt kulturhistoriskt värde och är sättningskänslig vilket behöver beaktas.

Fråga från VA SYD: Har Uniper fått brevutskick angående inventering av känsliga verksamheter?

Svar från Uniper: Har svarat på sådana frågor tidigare men inte i närtid. VA SYD får gärna skicka enkäten via epost till Anna Thunell.

Information från Uniper:

- Uniper har kontorslokaler med verksamhet främst dagtid nära S10 Flintrännegatan. Det behöver beaktas i bedömning av påverkan från buller och stomljud.
- Kraftverket är aktivt och i beredskap. Uniper har 24 timmar på sig att starta upp om beslut tas av myndigheter.
- Kylvattenintaget i Oljehamnen ligger nära utloppsledningarna. Det är viktigt att muddring eller andra arbeten i vatten inte påverkar intaget t ex genom grumling. Intaget har inget filter som filtrerar bort partiklar utan endast filter som tar bort större föremål. Partiklar kan leda till slitage på pumpar och även sätta igen kondensorn. Redovisar kylvattenintaget på karta.
- Vid läget för S10 Flintrännegatan finns en gasledning.
- Vid S10 Flintrännegatan, vinkelrätt mot gatan, under fastigheten Hamnen 22:195 går en ”gammal” kylvattenkanal (betongkulvert) belägen cirka 1-2 meter under markytan. Kanalen är känslig för last och man bör inte köra där med tunga maskiner.
- Gas- och ångturbinerna är känsliga för vibrationer framförallt vid stillestånd. Turbinerna är förankrade i kalkberget. De små turbinerna har ett vibrationsgränsvärde på 3 mm/s, de stora turbinernas gränsvärde kan Uniper inkomma med till VA SYD.

7 Förväntad miljöpåverkan

7.1 Påverkan i bygg- och driftskede

John Sjöström presenterar

- Förväntad miljöpåverkan uppkommer framförallt i byggskedet i samband med schakter, tunnlar, om- och tillbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk.
- Miljöpåverkan i byggskede utgörs bland annat av:
    - Påverkan på grundvattennivåer och grundvattenkvalitet
    - Utsläpp av överskottsvatten, renas lokalt innan utsläpp till recipient.
    - Transporter och masshantering, översiktlig redovisning i samrådsunderlaget. Mer detaljerade beskrivningar i ansökan och dialog framöver.
    - Buller och vibrationer. Generellt kan man jobba med åtgärder som avskärmning, arbetstider och information för att reducera bullerpåverkan. Viktigt att vidta försiktighetsmått för att värna om arbetsmiljö i Unipers närliggande kontorslokal. Vibrationskänsliga verksamheter inventeras genom enkät.

- I driftskede är den huvudsakliga miljöpåverkan utsläpp till recipient med ny utsläppspunkt och ny avloppsreningsanläggning. Transporter, luft och lukt förväntas vara likartat dagens situation.

8 Övriga frågor

Inga ytterligare frågor, Uniper kommer att inkomma med ett skriftligt yttrande inom pågående samråd.

VA SYD skickar enkät för inventering av känsliga verksamheter till Anna Thunell.

9 Bilagor

Bilaga 1. Presentation vid samrådsmöte

VASYD
MAXIMA